

Bodempodcast #7 Waterhuishouding: Een veranderend klimaat, seizoensrijpaden en het weerbericht onder je kussen

Bodemkundige: Merel Hondebrink, Louis Bolk Instituut

Locatie: akkerbouwbedrijf van André Jurrius (Ekoboerderij de Lingehof) in de Betuwe, Gelderland

Bodemtype: Rivierklei

Water en de plant

Bij waterhuishouding hebben we het over waterkwantiteit. Door waterstromen komen nutriënten vanuit de bodem, via wortels terecht in de plant en het bladgroen. Daarnaast zorgt verdamping van water voor verkoeling van de plant.

Soorten grond en bodemwater

Zandgronden kunnen ingedeeld worden in hoge- en lage zandgronden, afhankelijk van de waterstand. Bij hoge zandgronden zit het water dieper waardoor je beter het op land op kan, maar is het risico op droogte groter. Bij lage zandgronden zit het peil hoger en is er minder risico op droogte, maar komt de gewasgroei echter later op gang. Kleibodems zijn vaak vruchtbaar, maar bewerking en waterhuishouding kunnen uitdagingen vormen. In veen zorgt een laag waterpeil voor afbraak van het veen, ook wel veenoxidatie.

Waterhuishouding beoordelen

Men kan de waterhuishouding bij grasland vaak al bovengronds beoordelen. Bij natte gronden komt pitrus, de vossenstaart of kruipende boterbloem vaak op. Plasvorming speelt in beide sectoren mee. Als er eenmaal plasvorming is dan kan het probleem zich snel verergeren. Door plasvorming kunnen poriën en bodemstructuur verdwijnen, wat verdere plasvorming in de hand werkt. Ondergrondse signalen die zichtbaar worden bij profielkuilen graven zijn de infiltratie van water en wormengangen. Een blauwe gloed duidt de afwezigheid van zuurstof in de bodem, wat ongunstig is. Roestplekken ontstaan na wisselende natte en droge periode (fluctuerende waterstand).

Veranderend klimaat, droog en nat

Door klimaatverandering worden de zomers droger en de winters natter. Ook zal een groter aandeel van de neerslag in korte periode vallen. Ook wordt er gewaarschuwd voor verzilting. Het neerslag tekort speelt al meerdere jaren en lijkt steeds extremer te worden. Een bodem is weerbaarder tegen droogte als de structuur goed is, er voldoende organische stof aanwezig is en het bodemleven actief is. Men kan ook de keuze maken minder waterbehoevende gewassen te gaan telen.